

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ
«ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ,
НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ»
ПРИСВЯЧЕНУ 100-РІЧЧЮ
ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ВСП
«МУКАЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ**

**ВСП «МУКАЧІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП
УКРАЇНИ»**

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE CONFERENCE
"INNOVATION IN EDUCATION,
SCIENCE AND PRODUCTION".
DEDICATED TO THE 100th
ANNIVERSARY OF THE
ESTABLISHMENT VSP OF
«MUKACHIV PROFESSIONAL
COLLEGE» NUBIP OF UKRAINE**

**САСКАЧЕВАНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ, САСКАТУН,
КАНАДА**

24-26 листопада 2021 року

м. Київ

УДК 635.21:631.5(477.43)

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Мельничук М.О., студент ОС «Магістр»

Шушпанов Д.Г., доктор екон. наук, доцент
Західноукраїнський національний університет

Овчарук О.В., доктор с.-г. наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Картоплярство є однією з найважливіших ланок агропромислового комплексу України, оскільки забезпечує всі верстви населення універсальним «другим хлібом». Рівень його розвитку є визначальним у забезпеченні продовольчої безпеки та реалізації стратегічних курсів інтеграції у світовому економічному просторі.

Негативні наслідки земельної реформи призвели до занепаду більшості галузей АПК. Не виключенням стала і галузь картоплярства. Так за останні роки в Україні простежується негативна тенденція зміни структури посівів цієї культури у напрямі різкого скорочення у великих сільськогосподарських підприємствах та концентрації у дрібних господарствах населення.

Внаслідок невдалого розформування виробництво картоплі майже повністю зосередилось в господарствах населення (99%). Воно відбувається на дрібних площах, має низько товарний характер і здійснюється переважно для самозабезпечення. Вирощування культури характеризується низькою врожайністю. Так, середній рівень врожайності в Україні в 3,3 рази нижчий ніж у США, у 3,7 – ніж у Нідерландах, у 4 рази ніж у Бельгії. Рівень продуктивності праці в досліджуваній галузі найнижчий порівняно з розвиненими країнами Європи. Сукупна дія перелічених чинників спричинила збитковість картоплі у більшості господарств. Тим часом досвід роботи передових господарств як в Україні, так і в інших країнах світу свідчить про потенційні можливості та невикористані резерви у галузі картоплярства.

Ґрунтово-кліматичні умови регіону сприятливі для ефективного виробництва сільськогосподарської продукції, в тому числі і картоплі.

Ранньостиглим сортам картоплі властиві високі вимоги до умов росту і розвитку, за інтенсивного росту і раннього формування бульб. Тому, високий врожай ранньої картоплі можна отримати, дотримуючись в комплексі всіх

агротехнічних заходів, які прискорюють ріст вегетативної маси рослин і формування бульб.

Суттєвими агротехнічними заходами, які визначають одержання високих врожаїв ранньої картоплі, є пророщування бульб, раннє садіння і внесення добрив в різних дозах.

Передвисадкове пророщування і оптимальні строки садіння бульб картоплі забезпечує появу сходів у відносно ранні строки, в порівнянні із пізніми строками садіння, при цьому рослини краще використовують активну сонячну радіацію весняного періоду. Ранні сходи – важлива умова інтенсивного формування бульб в строки, коли верхній шар ґрунту ще не прогрівається.

Пророщування бульб активізує проходження ферментативних процесів, створює підвищену концентрацію поживних речовин в зоні розміщення вічок, при цьому в клітинах проходять якісні зміни, які спрямовані на прискорення всього процесу розвитку. Внаслідок цього, до часу садіння в пророщених бульбах нагромаджується запас легкозасвоюваних поживних речовин, покращується живлення і формування проростків. Це сприяє швидкому утворенню коренів після садіння. Рослини, які виростили із пророщених бульб, краще використовують із них поживні речовини.

При проростанні одночасно із відтоком пластичних речовин із бульб проходить і процес постачання через корені води і мінеральних речовин. Постачання до бульб поживних речовин викликає зміну в перетворенні запасних органічних сполук. Так, постачання фосфору прискорює перетворення крохмалю в цукор, ріст коренів і зелених листків в початковий період життя. При великому запасі вуглеводів і дуже малій кількості азотистих речовин у насінневих бульбах постачання азотних форм елементів живлення сприяє кращому використанню запасів крохмалю і доброму розвитку проростків.

Пророщування проводять за 15-60 діб до садіння в добре освітлених прогрітих приміщеннях при температурі 12-15°C. Бульби розкладають у 2-3 шари. Також сьогодні цікавим є спосіб пророщення бульб, який застосовується в Голландії. Бульби пророщують протягом 50-60 діб при перемінній температурі, в добре освітленому приміщенні на стелажах або в ящиках. Спочатку тиждень бульби витримують при температурі 20°C, потім її знижують протягом 1-2 доби до температури 8-9°C і підтримують на такому рівні до садіння. Періодично (раз на тиждень) бульби переміщують до світла, змінюючи положення.

Пророщування потрібно проводити в середньому 30-45 діб, подовження тривалості пророщування до 45-60 діб стає нераціональним. Але ця середня величина коливається залежно від природно-кліматичної зони, сорту картоплі і температури пророщування, але продовження цього строку веде до зниження урожайності.

Садіння пророщених бульб звичайними картоплесаджалками проводити не рекомендується, вони пошкоджують 60-70% ростків, що призводить до неефективності від пророщування. Тому, для цього потрібно використовувати автоматичні картоплесаджалки російського та білоруського виробництва. Наприклад, автоматизована картоплесаджалка англійської фірми «Хифтайн» дає можливість висаджувати пророщенні бульби із швидкістю 11 км/год. при продуктивності 0,6-0,8 га/год.